

Gogoljevi spisi. Rusija je preplavljena s spisi slavnega ruskega pisatelja Gogolja. Leta 1902. so v samem Peterburgu izšli njegovi spisi v 1,136.000 izvodih, da ne vpoštevamo premnogih provincijalnih izdaj. Kako je Gogolj popularen, nam svedoči to, da se v nekaterih krajih posamezni zvezki njegovih del prodajajo po 12 do 20 vinarjev. Obenem čitamo v ruskih novinah, da so Tolstega dela razširjena po svetu v več kot 30 milijonih proizvodov. *I. D.*

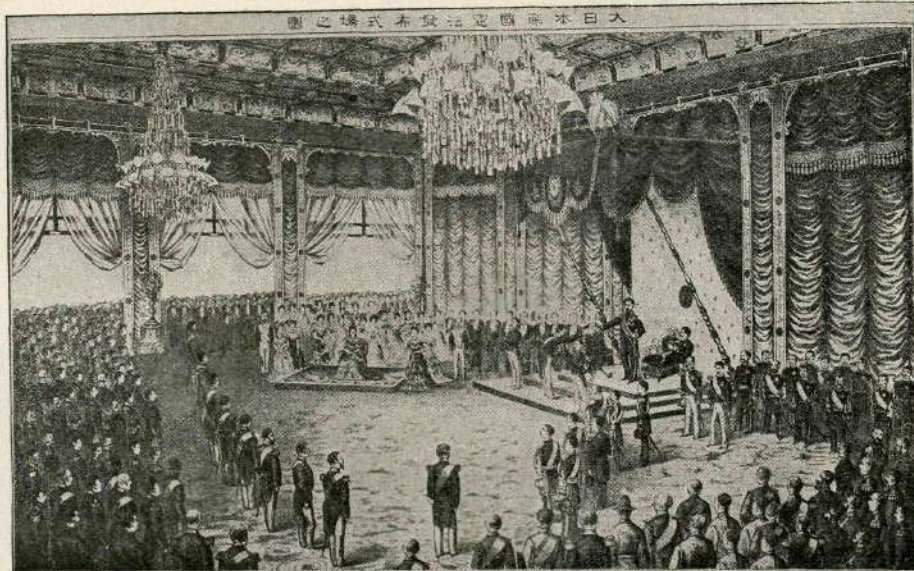
Rusko berilo za začetnike. Kakor znano, tvori nestalnost naglasa eno izmed največjih, ako že ne prve težkoče pri učenju ruskega jezika. Istotako se izprva težko iščejo besede v slovarju, in začetnik, ki je predelal morebiti le kratko slovnico, se težko

knjigi. Izdala jo je tvrdka R. Gerhard v Lipskem, ki zalaga zlasti učne in pomožne knjige za učenje ruskega jezika. Istotam izhajajo v takozvani „Kollektion Manassewitsch“ (zvezek po 60 v.) tudi ruski klasiki z naglasi, a brez prevoda. *L—ik.*

V. L. Veličko.

Dne 30. dec. l. l. je umrl slavn ruski pesnik in nadarjeni publicist Vasilij Lvovič Veličko. Bil je rojen Malorus, sin znanega letopisca Samuela Velička. Luč sveta je zagledal l. 1860. v Prilukah, mestu poltavske gubernije, v dvorjanskem krogu, kjer so mu pretekla otročja leta. Pozneje je vstopil v „Imperatorsko učilišče pravovédênja“, kjer je do-

MIKADO OTVARJA JAPONSKI DRŽAVNI ZBOR.

odloči pri izbiranju med različnimi pomeni, ki jih večkrat nahaja za isto besedo. Kot olajšavo priporočamo nekoliko ruskih hrestomatij, v katerih se nahaja izbrana ruska proza in poezija z naglasi in poseben slovarček, ki obsega vse neznane besede. Takšne so n. pr. Bernecker, Russisches Lesebuch m. Glossar (zal. Göschen, Lipsko), cena 96 v.; Asboth, Russische Chrestomathie (zal. Brockhaus, Lipsko), cena 3 K, in B. Mandelkern, Russisches Lesebuch (zal. Haberland, Lipsko), cena 6 K. Zlasti zadnja knjiga ima jako bogato vsebino. Najboljša dela ruskih klasikov (Puškina, Lermontova, Nekrasova, Koljcov i. dr.) v veliki osmerki, z velikimi, različnimi črkami, naglasi in interlinearnim doslovnim prevodom pa obsega knjiga „Russische Nationalbibliothek“; dobiva se v 20 zvezkih po 1 marko ali pa vezana v dve

končal tečaj pravnih naukov l. 1883. Vasilij Lvovič je začel pesniti, ko je bil še gojenec „Učilišča“. Njegovi prvi pesniški poizkusi so se pojavili v raznih novinah in mesečnikih l. 1880. Občinstvo je takoj zapazilo nadarjenega pisatelja in literarna kritika je po dostojnosti ocenila pesmi mladega stihotvorca. Njih vnajnja oblika je bila nenavadno gladka in lepoglasna, a vsebina jim je bila to, kar so kritiki imenovali „vostočne motive“.

Ko je končal svoje pravne nauke, je posvetil vse svoje duševne sile pesništvu. V desetih letih je njegova Muza spevala veliko množico najraznотejših pesmotvorov na „vostočne motive“. L. 1890. so zagledale pesmi Vasilija Lvoviča prvokrat beli dan v posebni knjižici pod zaglavjem „Vostočnye Motivy“. Čez štiri leta je sledila druga izdaja. L. 1894.

je izšel „Vtoroj sbornik stihotvorenij“, katerega je avtor posvetil svojemu dobremu prijatelju, znamenitemu modroslovcu V. S. Solovjěvu. Vezala je ta dva ruska veleuma neugasna želja po znanju, ljubezni do modroslovja in neka skupnost literarnih

Mutsu Hito, japonski cesar.

naziranj Ta zveza se je izrazila posebno silno po smrti Solovjěva, ko je Vasilij Lvovič izdal o svojem prijatelju-filozofu celo knjigo z oceno velikega ruskega mislilca in njegove literarne delavnosti.

Najnovejše in žal poslednje pesniško delo Vasilija Lvoviča so pa njegove „Arabeske“, katere so izšle dober mesec pred smrtjo svojega avtorja.

Pa Vasilij Lvovič ni bil samo blagovnočen lirik; bil je tudi odličan dramatik. Njegovi dramatični umotvori so: Zgodovinska drama „Tamara“ (1894), komedija „Pervaja muha“ (1894), dramatična studija „Dvë milostyni“, priljubljena igra „Neftjanov fontan“, katero so l. 1891. večkrat predstavljali na izbirnem odru moskovskega „Malega teatra“, in druga zgodovinska drama „Menčikov“, objavljena lani v tretji knjigi „Ruskega Věstnika“.

Vsaj meni se pa dozdeva, da bo Rusija najbolj žalovala po Vasiliju Lvoviču kot nadarjenem in energičnem časnikarju. Sicer je Veličko deloval v tej stroki le kakih šest let, a to so bila poslednja leta njegovega kratkega življenja, leta polnega razcveta njegovih duševnih in telesnih sil. Energija in plemenitost njegovega publicističnega peresa sta spominjali Katkova; a dosegel ga seveda ni v svoji delavnosti, saj je Rusija v 19. stoletju imela le enega Katkova Mihajila Nikiforoviča. . . Kot duhovit polemik je uredoval Vasilij Lvovič od l. 1897. „Kavkaz“ skozi tri leta. To je bila kratka doba, a polna plodovitega dela. Pravi ruski domoljubi še zdaj zalujejo, da se

je v visokih vladnih krogih na Kavkazu ugneznila intriga proti ognjevitemu domoljubnemu pisatelju ruskemu, ki ga je prisilila, da je odstopil sovražnemu pritisku ter si poiskal drugega delokroga. Tega je našel Veličko v „Ruskem Věstniku“, ki je izhajal do l. 1892 v Moskvi, potem se pa preselil v Petrograd. V lastništvu V. V. Komarova in pod glavnim uredništvom V. L. Velička je postal „Ruskij Věstnik“ mogočno, v resnici rusko glasilo, kakršno je bilo nekaj pod Katkovim.

Vasilij Lvovič je pisal mnogo za ta veliki mesečnik. Ni zvezka, v katerem ne bi bilo po nekoliko pesmi in člankov najraznovrstnejše vsebine izpod njegovega peresa. Vendar najzanimivejša in mislečim Rusom najdražja je bila tista rubrika, v kateri je Vasilij Lvovič objavljaj svoje „Russkija rěči“. Koliko je v teh pogovorih, v teh resnično ruskih besedah, zdravih misli, koliko najstrupenejšega sarkazma, koliko mnogostranskega literarnega talenta — to more spoznati le oni, ki jih je premišljeval in pozna razmere, katerim so namenjene.

Končno pa še eno.

Proti inostranskim in moderno-ruskim, ruskemu narodu in državi pogubnim strujam so osnovali ruski domoljubi v Petrogradu „Русское Сообрание“, politično, literarno, domoljubno društvo, v katerem se shajajo vsi odličnjaki ruske književnosti in politike s patriotskimi smermi. Nam pač ni treba še posebno poudarjati, da je bil Vasilij Lvovič prvi

Hurako, hči kneza Išijo Tadaka, japonska cesarica.

med ustanovniki in osnovatelji tega društva, ki je velevažno za gizdavo in z vsakovrstnimi zapadno-evropskimi, brezumnimi stremljenji prepojeno petrograjsko družbo. Ves svobodni čas je posvečal Veličko temu znamenitemu društvu, ki se razprostira

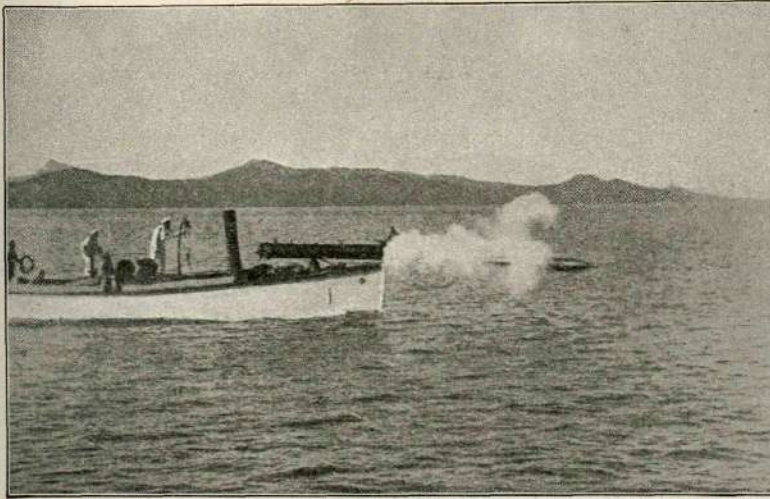

že po vsej Rusiji, ter se je vedno boril za njegovo čistoto. Ko so 28. decembra m. l. vsi člani „R. S.“ obhajali svoj sestanek za prijateljsko mizo, je poslalo vse omizje svojemu ljubimcu navdušen brzojavni pozdrav v stanovanje skoraj da ne na mrtvaški oder... Vasilij Lvovič je odgovoril s četirosišnjem:

Plevritom!) groznym sbityj snog,
perenosja jedva stradanja,
rodnogo „Russkago Sobranja“
ja pozabyt stihom ne mog!

Taka je torej bila oporoka Vasilija Lvoviča svojim somišljenikom in svoji domovini, katero je vroče ljubil in katera tudi njega v veke ne pozabi!

Prof. Štifter (Kaluga).

Čoln ruske ladje izpusti torpedo.

Vojska med Rusi in Japonci.

Nenadoma se je začela na daljnem Vzhodu vojska, za katero se zanima danes ves svet. In po pravici, ker se ne borita zdaj le dve državi, ampak dva svetova, dve veliki plemeni človeškega rodu. Vse velike države opazujejo razvoj rusko-japonskih bojev z veliko napetostjo, ker je nevarnost, da se zaradi raznih nasprotujočih si interesov ne vname vojska še med drugimi narodi.

Ruski in japonski narod sta morala udariti skupaj na obrežju Rumenegega morja.

Rusija si mora iskati pristanišč v vzhodnih morjih, ker se drugače njene azijske pokrajine ne morejo trgovsko razvijati. Njena evropska pristanišča so zaprta, ker Švedska, Danska in Nemčija lahko ovirajo rusko brodovje. Vojna mornarica v Črnem morju ne sme skozi Dardanele. Severno morje Rusiji pač ne pomaga mnogo. Edino le na Vzhodu ob Japon-

) Pljučnica.

skem morju si more Rusija pridobiti prosto pot za svojo mornarico. Zlasti odkar je zgradila Rusija z velikanskim trudom sibirsko železnico, je vse žrtvovala, da si ustvari tam velika pristanišča. Rusi so postavili Vladivostok na severu, a treba jim je bilo poti tudi v južne pokrajine. Zato je Rusija zasedla Mandžurijo in na njenem najjužnejšem polotoku trdnjavo Port Artur, blizu njega pa sezidala trgovsko mesto Dalnij.

Od druge strani pa steza Japonska svoje roke po azijskih pristaniščih. Japonci hočejo biti to, kar so na drugem koncu sveta Angleži. Čutijo se poklicane, da načeljujejo „rumenim narodom“ in kavkaškemu plemenu iztrgajo prevlado v Aziji. Sedanji japonski mikado Mutsu Hito je japonsko državo preustrojil po zgledu modernih držav, in zlasti vo-

jaštvo izborno organiziral. Mladi Japonci so študirali na evropskih vseučiliščih in zanesli na Japonsko ves tehnični napredek evropskih držav. V zadnji vojski s Kitajsko so Japonci zmagali, in odtlej njihov vpliv v Aziji raste od dne do dne. Posebno mala trgovina v vzhodni Aziji prehaja v roke spretnih japonskih trgovcev.

Japonci so sklenili, da s silo poženejo Ruse nazaj. Pri tem jih na tihem podpirajo Angleži, katerih interesi se ravno tako križajo z ruskimi v Tibetu. Japonci so se neprenehoma pripravljali na boj, pri tem pa

niso izdali svojih načrtov, tako da so Rusijo napadli skoro nepripravljeno v trenutku, ki je bil zanjo jako neugoden. Ruske ladje so bile v Vladivostoku zamrznjene in huda zima je bila jako nepripravna za dovažanje velikih vojaških čet iz drugih krajev tako razsežne ruske države.

Bilo je dne 7. februarja, ko je presenetilo svet kratko poročilo iz St. Peterburga: „Minister zunanjih zadev grof Lamsdoff je poslal ruskim poslanikom na raznih dvorih poročilo, da je japonski poslanik v Petrogradu izročil ruski vladi noto, s katero obvešča rusko vladu, da je Japonska sklenila ustaviti nadaljna pogajanja z Rusijo in odpoklicati iz Petrograda svojega poslanika in poslaniško osebje. Vsled tega je ruski car zapovedal, naj ruski poslanik s svojim poslaniškim osebjem takoj zapusti Tokio.“

Ta čas so pa tudi že grmeli prvi strelji v Vzhodni Aziji. Lokavi Japonci niso vojske niti napovedali niti čakali odgovora ruske diplomacije, ampak ponoči napadli iznenada rusko ladjevje pred Port Arturom.